

ОТЧУТ! ХОДУҔАҔА ХОТУУЛААХТЫК ҮЛЭЛЭЭН КҮӨХ БЫЙАНЫ СОМУС!

Чурапчыга күн тахсар!

САҢА ОЛОХ

Чурапчы улуунун хаһыата

ХАҔЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

12+

2016 сьл
Атырдьах
ыйын
2
күнэ
ОПТУОРУНЬУК
№ 81
(11248)

Оттоохун - 2016

ЫЛБЫТ ТЭТИМИ ЫҔЫКТЫМЫАХХА!

Ааспыт идиэхэ ортотуттан кураан күнүр турашар оттоохун тэтиме билэ түгээтэ. Ол курдук от ыйын 25 күнүсүбү турутуан ардахтар мэлэйдээһинэр 1476 эрэ тошаны оттообут буоллахпыттына атырдьах ыйын 1 күнүсүбү турутуан 5100 тоннаны онордубут. Ол эрэри графикадан билгитин даҕаны улаханньык хаалан илэбит, 50 бырыһыанын ситистибит. Сылдаабы быһаан 15 бырыһыана эрэ туолла.

Билгитин хoduҕаҕа 704 звено, ол иһинэр 100 механизированнай, 810 механизированнай анаардаах, 6 иһин звенота үлэтиллэр. Барыта 1921 киһи, 882 трактор кыттар.

Атырдьах ыйыгар элбэх сонүү түбөрү күүтүлүбүт. От ситтэ. Отчут кураан күнүрү туһанан хoduҕаҕа эрдэ киһрэн, хойут тахсан оттоохунта бу күнүсүбү ылбыт тэтимини түһэрбиксэ хотуулаахтык оттоо, күөх быһаны сомсорго дьулуҕ!

СО кoрр.

СИА сонуннара

МАРИИНСКОЙ ТЪЙААТЫР ДЪОКУУСКАЙГА БИАЛДЪЫТТААТА

От ыйын 28 күнүгэр Д.К.Сивцев – Суорун Омоллоон аатынан СР Опера уонна балет тыйаатыра классической мууука дын сүгүрүйэччилэрин түмтэ. Ол курдук, биллиилээх режиссер Валерий Гергиев салайааччылаах Мариинский тыйаатыр кoнcертигэр ыраактан-чугастан дьон тобуруһа муһуна.

Кoнcерти иһинэ маэстро Саха сирин премьер-министирин кытта көрүстэ. Галина Давчикова Ил Дархан аатыттан ытырымыны быһа гыммакка кэлбиттэрин иһин махтаһын тириэртэ. Валерий Гергиев хардытан Олонхо сиригэр өссө төгүл үкүтүмүтүн үрдүк дьоруунан ааҕарын биллэһэ уосна тыйаатыр быһааннарын кытта биллиһинэртэ. Ол курдук, тыйаатыр сотору юмунэн „Мариинский“ дьон Далынай Восток норуоттар икки ардыларынааҕы фестивалыгар кыттымыны ыһаҕа, ол кoнcерти Японияҕа гастролуһа айаһыһа. Дьокуускайга оркестр амарах санаа кoнcертин биэриһэ, киирбит үбү Чоркоох музейгар баар Никольскай танара дьэтиһи оромунуһугэр аһаҕа. Мариинский тыйаатыр уонна киһи Приморьетааҕы сыанатын артыыстара „Обручение в монастыре“ дьон Сергей Прокофьев оператын кoнcертигэр аһаҕаах туруоруутун көрдүрүөхтэ.

Галина Давчикова уонна Валерий Гергиев кoнcертигэр 2011 с. Санкт-Петербурга Саха сирин уонна Мариинский тыйаатыр икки ардыларыгар түһэриһилибит Сoбүлэһин олоххо киириһитин дьүүлүһэһинэр. Бу Сoбүлэһин музыкальнай, театральнай, сценической искусство бастыҥ холобурдарын Саха сиригэр тарҕатыһа туһуланар. Ону олоххо киилэринэ Мариинский тыйаатыр симфонической оркестрын, опера уонна балет театрын солистарын Саха сиригэр сырыһалара, ону тэнэ Москваҕа Саха сирин музыкальнай коллективтарын кoнcертигэр, СР Государственной филармониятын режиссердарыгар, дирижердарыгар, музыканнарыгар, вокалистарыгар стажировкалар уонна маастар-кылаастар тэриһилибиттэ.

Бу үлэ салгыы өссө кoнcерти далааһыннаастык ыһтылларыгар Премьер-министир уонна Мариинский тыйаатыр дирижерэ иһин туһуһан араһыһалар.

СИА.

Улууска бу күнүсүбү

КҮҮСКЭ ТҮҔҮНЭН ҮЛЭЛИЭХПИТ!

От ыйын 29 күнүгэр Чурапчыбыт ытык сиригэр Маҕаайыга студенттар сорох тутуу эгээрттэрин үлэтиһи түмүктүүр үтүө түгэни буолан ааста. Быйылгы сезонга уонсайга 6 биригээһин 140 устудьуон кэлэн биһиги улуусуну тутуу үлэтиһэ, иһилэр иһэригэр 40-на бэйэбит улуусуну оҕолоро.

Тутуу эгээрттэри сүрүннөн иһилиһкэ эргэ тутуулары көтүрүүтэ, күрүө тутуулар, санардар кырааска үлэтиһи сырыһтылар. Үөрүүтэх быйылга-майыга устудьуоннары Чурапчы улуунун Аҕа баһылыга А.Т. Ноговицын эһэрдээтэ: „Эһиги улуусуну историялар хааларгына үлэтиһити-хамнаһыгыт дьон этэхтин баҕарабын. Тоҕо дьир буоллаха бу күнүсүбү иһилиһкэ, улуус олохтоохторун кытары көрө сылдьыбыт кoнcертигэр ону тэнэ үс тутуу эгээрт үлэтиһи сылдьалларын көрөн иһэһитим уонна онно иһилиһкэ, иһилиһкэ салалтаа олус үчүгүйдүк үөрэн-көтөн туран үлэ хайыһаһын иһэһиттэрин иһэһи киһи аһыһар. Мин эһиксэ этим этэ, быйыл үлэтиһити үлэтиһи барыта түмүктэх, дьон-сэргэ тылыгар-өһүгэр, көрөрүгэр-иһэригэр суолу-иһин хаһыларар – иһи барыта олус үчүгэй. Онон биһиги, Чурапчылар, быйыл үлэтиһити устудьуоннар эгээрттэри уонсай түмүкү улууска улахан көмөнү оҕорбуттары туһуһан иһитинэрэбит уонна

үлэтиһи-хамсаан тийэр сиргиттэр, бэйэбит үөрэнэр факультеттарыгыгар, улуустаргыт салалтагыгар, иһчиг министириситтэригэр биһиги улуус аһыһтан бэйэбит махтаһытын тириэрдэбит“, - дьэтэ. Иһи кoнcерти улуус баһылыһын тутуу бoптуруостарыгар солбуйаһыны, тутуу эгээрттэрин хамыһыһыһын бoрoссээрдээтэ В.М. Пермяков, улуус баһылыһарын аһтырыһтан Чурапчы иһилиһитин баһылыһын бастагы солбуйаһыны А.Г. Егоров тил эһилэр. Тутуу эгээрт устудьуоннар аһтырыһтан Иннокентий Яковлев: „Чурапчы улууну тутуу ыһтырын үлэтиһиттэригэр махтаһыбыт, бэйэбит сэмэй кылааһыһын киилэрдэбит дьон санаһыбыт. Өссө даҕаны тутуу эгээрттэри сыһын аһы манна үлэтиһи киилэһтэри, быйыл 6 биригээһин үлэтиһити, сорох тутуу үлэтиһи хаһыһа. Мантан салгыы үлэтиһити күүсэ туһунуһаһу уонна Чурапчы улуунун аһтырдыаһын дьон тыһытын биэриһит“, - дьон эттэ.

Улуус баһылыга кэлбит түөрт биригээрдэ аһал номиниһылары туттарда, ол курдук: „Покорители строек“ номинация - „Атлант-1“ (Толой иһилиһтэ, командир Иннокентий Яковлев), „Мастера своего дела“ – „Атлант-2“ (Хайаһыт иһилиһтэ, командир Лилия Платонова), „Патриоты малой родины“ – Балутур иһилиһтэ, командир Андрей Ильин), „Количество - сила“ – Чурапчы иһилиһтэ. Мугудайга баар „Боотур“ уонна Кытаһах иһилиһиттэн „Аартык“ эгээрттэр кoнcертигэр бириһиниһтириһи кыттымыны ыһтылар.

Устудьуоннар үлэтиһи түмүгүн презентация оҕорбуттары көмүскөһүлэр. Түмүү эһэрдэ кoнcертин уонна спортивнай күрэхтэһиниһи түмүктэһи.

Семен ЖЕНДРИНСКОЙ.

ДЫЛ КЭРЭ БЭЛЭБИТТЭН БЭРИЙННЭРЭБИТ

Кини уонна сокуон

НЭҢИЛИЭСТИБЭНИ ЫЛЫЫ БОЛДЬОҕО

Чурагчы оройуоннай суутун сүл агарыабы (2016 сүл токумуу 01 күнүттэн бэс ыйын 30 күнүгэр дэри) үлөтүн түмүгүттэн көстөрүөн 2016 сүл агарылар сууг уосайа 33 жолубунай, 427 тракторускай, 38 административнай дыаакалары, онуттар билимгэбэрэри, уураактары толорууга, мировой судууа билимгэбэрэри, уураактары аһы-аһыларын уода, маһы-аһыларын көрдү.

Бу дэри аһыларын көстөрүөн, суука араас хабарынак гражданскай дыаакалар үгүстүк көрүлүсүр. Ол курдук, дыаака үгүс өтө харны ирдэһитэ, ылыгы ирдэһитэри болдьоһор төлөбөҕ буолуу түгэнир, прокурор ирдэһит сайабылыанналары, оһону иттигэ ылыы, төрөтүт быраһыт ылыы, юридическай чакылары быһаартары, нэһилиэстибэни ылыы бэрэстэни, болдьоһун чуолкайдыһыт.

Бу ыйылыбыт дыаакалартан биридэстэрин – нэһилиэстибэни ылыы болдьоһун чуолкайдыһыт туһунан бүтүнү ыстаһыада кылгастык билиһинэрбит.

Нэһилиэстибэни ылыы бэрэстэни, болдьоһун чуолкайдыһыт үгүстүк көстөр, дыон нэһилиэстибэ ылар болдьоһун араас быричиинэон куоттар түгэһэрэ элбэх. Үгүстэрэ нэһилиэстибэ ылыы болдьоһун биридэстэрин, тустаах докумуоннары биридэстэрин хомуйсубаака куоттарыллар.

Нэһилиэстибэ ылыы болдьоһун чөлүгэр түгэһэрин элбэх сүүрүүнү-көтүүнү, докумуон эаардыһыттын эрэйэр.

Российскай Федерация Гражданскай кодексын 1154 ыстаһыттын I чаһыгар олоһуран нэһилиэстибэ арылыһыттын көнө алта ый иһигэр ылыылыһааһа.

Российскай Федерация Гражданскай кодексын 1142 ыстаһыттын I чаһынан ман айгы уочартаах сокуонунан нэһилиэстибэ ылаһынан буолаллар нэһилиэстибэстэх өһөлөр, көргөһө уонна төрөтүтэрэ.

Ол эһигэр, сокуон эһигэригэр нэһилиэстибэни ылар сирэй чүгас аймага өлбүтүн көнө алта ый иһигэр нэһилиэстибэни бэйэтин аһыгар оһотторуһааһа. Холбур онно көнөр: дыо-уот, сир учаһага, харны уурдыһыра уонна да аһын баай-дуол. Нэһилиэстибэни дыааканы нэһилиэстибэ быһыһыттан бэрилэр баай-дуол баар сирингэр нотариус оһоттор.

Российскай Федерация Гражданскай кодексын 1155 ыстаһыттын I чаһа ыйырыһыт, алта ыйдыах болдьохторун куоттарбыт дыон сайабылыанналарынан сууг нэһилиэстибэ ылар болдьохторун чөлүгэр түгэһион сөп. Ол эһигэр нэһилиэстибэни ылар сирэй (наследник) нэһилиэстибэ баарын туһунан билбэтэх түгэһигэр эһигэр аһын убаастанар быричиинэон болдьоһун куоттарбыт буолаһына ончулар.

Маньык түгэһигэр суука нэһилиэстибэ ылар сирэй тустаах докумуоннары ылары нэһилиэстибэ ылар болдьоһу чөлүгэр түгэһион туһунан сайабылыанна көлөрүкүтэх. Сайабылыаннаада сирини нэһилиэстибэ көмгөн хаалбыһыт, өлбүт кини көнөтө тух сыйыһынаһыт (степень родства), хаанык баай-дуол хаалбыһыт, болдьоһун көтүлүт биричиинэон ыйыһааһа.

Сайабылыаннааы кылары нэһилиэстибэ быһыһыттан хаалбыт баайга-дуоһа сыйыһынаах бас билин докумуоннара, нэһилиэстибэ ылаһыт (наследник) бэйэтин личкоһын

туһунуур докумуоннара (паспорт, төрөбүтүн туһунан туһу сурук), нэһилиэстибэстэх дыо-көргэһин састабыт туһунан олоһтоох администрация справкага, нэһилиэстибэстэх көргөһө, өһөлөрө буолалларын туһунуур докумуоннар (көргэһин буолуу туһунан туһу сурук, өһөлөр төрөбүтүгэрин туһунан туһу суруктара), өһөтүн нэһилиэстибэни элбэх биридэ төрөбүтүгэргэ биридэстэрэ ылар түгэһигэр, нотариуска ончулулубут биридэ төрөбүтүгэригэр нэһилиэстибэ өлүүтүн сайабылыаннааах ылары утаргыттары туһунан сөбүлөт сурук (нотариальное согласие) баар буолара ирдэсөр.

Ону таһынан, Российскай Федерация Налоговай Кодексын ирдэһитигэр сөп түбэһинэһион, суука сайабылыанна туһунан сударыһытканай пошлиналар.

Российскай Федерация Налоговай Кодексын 333.19 ыстаһыттын I чаһына 3 пууна ыйырыһыт имущественнай суох сайабылыанна физическай сирэйдэргэ – 300 солкубайга тэһигэр.

Сударыһытканай пошлина баалта төлөһөр, төлөһөр реквизиһтарыттын chur.jak.sudr.li сайт көһүө көнөрү көрүкөһүтүн эһигэр Чурагчы оройуоннай суутун Чурагчы салиһыттын Державнскай аһынан уулуһа 4 №-дэх аһырыһка туһар хонтуораһыттан көтөн ылыһааһыттын сөп.

Оһон сокуон ирдэһит алта ыйдыах нэһилиэстибэ ылар болдьохуотун куоттарбаака, көмгэр оһоттороруоттар сөбүлөһит.

Оксана ЖИРКОВА.

